

Napsal uživatel René Herzán
Úterý, 04 Červenec 2017 07:30

Wenkeův dům v Jaroměři je jedinečným dokladem nástupu moderní české architektury a použití invenčních konstrukčních řešení před 1. světovou válkou. Představuje vývojový předstupeň k pozdější funkcionalistické architektuře. Jako nosnou konstrukci použil Josef Gočár systém železobetonových sloupů a desek, a tím vytvořil volný, ničím nedělený prostor v celých podlažích. Předsazené ocelové průčelí zavěšené na krakorcích, nesoucí celoplošné prosklení, zcela předstihlo svou dobu i v evropském kontextu. Na dobu vzniku bylo rovněž neobvyklé použití ploché střechy posledního ustupujícího podlaží. K 1. červenci 2017 vstoupí v platnost nařízení vlády o prohlášení bývalého Wenkeova obchodního domu v Jaroměři, jedné z raných prací architekta Josefa Gočára, za národní kulturní památku.

{jathumbnail off}

Albert Wenke přišel do Jaroměře roku 1873 z kladských Dušnik. Vyráběl kartonové zboží zdobené mušlovou technikou pro přímořská letoviska. Brzy otevřel obchod s galanterním zbožím na náměstí a později i obchodní dům na hlavní ulici. V roce 1905, po smrti otce, převzal firmu Josef Wenke. Už v té době plánoval otevřít nový obchodní dům, protože stávající prodejní prostory nebyly dostačující. Inspiraci načerpal při svých návštěvách vyhlášených evropských obchodních domů. Záhy svoje představy konzultuje s provozovateli obchodních domů v Pardubicích a Českých Budějovicích.

Podle představ Josefa Wenke se snažili vypracovat své návrhy jaroměřští stavitelé Josef Máša a Josef Hofman. Přál si stavbu moderní, s velkými prosklenými plochami, aby bylo z ulice dobře vidět na vystavené zboží. Wenke s nimi však nebyl úplně spokojen a hledal jiného projektanta. Josef Gočár mu byl doporučen pravděpodobně někým z královéhradeckých nebo pražských obchodních partnerů nebo přátel. Wenke nebyl spokojen ani s prvními Gočárovými náčrtky.

Napsal uživatel René Herzán
Úterý, 04 Červenec 2017 07:30

Ze spolupráce výjimečného architekta, náročného stavebníka a zkušeného stavitele Josefa Máši vzešel v roce 1911 vskutku moderní obchodní dům postavený ne v Praze, ne v Hradci Králové, ale na východočeském venkově. Dolní část fasády s velkými prosklenými okny v tenkých rámech působí i dnes velmi moderně, tehdy však Josef Gočár předešel vývoj architektury o dvě desetiletí. Podobné řešení nebylo v USA, v Paříži nebo Londýně žádnou novinkou, ale v habsburském soustátí se jednalo o nevídané pojetí. V horním patře se objevují menší klasická okna oddělená kanelovanými sloupky obloženými černou keramikou. Celé průčelí graduje výraznou římsou.

Železobetonová stropní deska s kruhovým ochozem nesená pilíři obloženými měděným plechem propojila dvoupodlažní prostor. Architekt Gočár byl rovněž autorem vnitřního vybavení obchodního domu. Elegantní regály a pulty v černohnědé kombinaci souzněly s výmalbou kazetového stropu, obložením pilířů i se zábradlím vedoucím do nejvyššího patra.

Během hospodářské krize se firma dostala do finančních problémů a oba domy v Husově ulici musely být prodány v dražbě. Během války sloužil obchodní dům jako jídelna blízké továrny. V té době bylo také odstraněno vnitřní vybavení a zabíleny malované stropy.

V roce 1946 získalo dům do majetku město Jaroměř, později byl převeden na československý stát, ale vždy ho využívalo městské muzeum. V roce 1955 byla ubourána zadní část, která původně sloužila jako hračkářství, s rozlehlou terasou na střeše, odkud měli návštěvníci krásný výhled na Krkonoše i Orlické hory.

Při stavebních úpravách v letech 1985–1987 byly pod vrstvou bílého nátěru odkryty a obnoveny geometrické malby na stropě. V té době byla také nahrazena zkorodovaná přední zavěšená skleněná stěna. V možnostech socialistického hospodářství byl zvolen asi ten nejvhodnější postup. Výtah byl dlouhou dobu nefunkční a zprovozněn až v roce 2001.

Za národní kulturní památky prohlašuje vláda České republiky nemovité a movité věci popřípadě jejich soubory, které jsou nejvýznamnější částí našeho kulturního dědictví. V současnosti je na seznamu národních kulturních památek 319 položek. Za zachování hodnot kulturních památek nesou odpovědnost jejich vlastníci, úlohou Národního památkového ústavu je však poskytnout jim odbornou pomoc a radu. Nejčastěji k tomu v praxi dochází při opravách, obnovách či údržbě objektů.

Wenkeův obchodní dům v Jaroměři se stal dvaadvacátou národní kulturní památkou v Královéhradeckém

Napsal uživatel René Herzán
Úterý, 04 Červenec 2017 07:30

Zdroj www.npu.cz

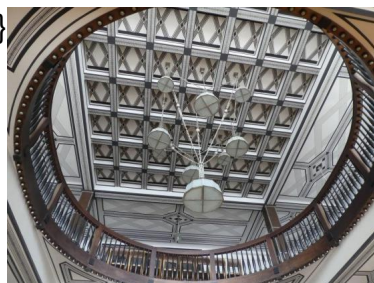
.pagenavbar{z-index: 0;}

[zpět na článek](#)

.pagenavbar{z-index: 0;}

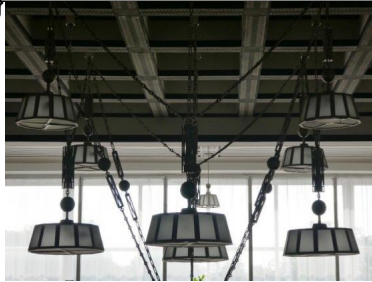
Wenkeův obchodní dům v Jaroměři se stal dvaadvacátou národní kulturní památkou v Královéhradeckém

Napsal uživatel René Herzán
Úterý, 04 Červenec 2017 07:30

[página v bázk](#) index: 0;}

[página v bázk](#) index: 0;}

[página v bázk](#) index: 0;}

Wenkeův obchodní dům v Jaroměři se stal dvanáctou národní kulturní památkou v Královéhradeckém

Napsal uživatel René Herzán
Úterý, 04 Červenec 2017 07:30

[.pagenavban\(z;index: 0;}](#)

[.pagenavban\(z;index: 0;}](#)

[.pagenavban\(z;index: 0;}](#)

Wenkeův obchodní dům v Jaroměři se stal dvaadvacátou národní kulturní památkou v Královéhradeckém

Napsal uživatel René Herzán
Úterý, 04 Červenec 2017 07:30

[zpět na článek](#)